

Werken bij Artsen zonder Grenzen

'Je moet wel van
yahtzee houden'

Houd je van reizen, ben je tolerant, flexibel, niet bang aangelegd, stressbestendig en is werken in het buitenland iets voor jou? Dan kun je wellicht aan de slag bij Artsen zonder Grenzen. **Majanka Keijer**

Werken in het buitenland, het klinkt leuk. Maar werken voor Artsen zonder Grenzen is niet zonder gevaar. Je werkt in oorlogsgebieden, op plekken waar zich een natuurramp heeft voltrokken of waar een epidemie is uitgebroken. Ellis Stroink (39) is *recruiter* voor Artsen zonder Grenzen op het kantoor in Amsterdam. Stroink: 'Artsen die bij ons willen werken, moeten goed weten waaraan ze beginnen. Het gebeurt regelmatig dat teams worden geëvacueerd vanwege veiligheidsredenen.'

De screening van nieuwe artsen is streng. De organisatie hanteert een aantal harde criteria: kandidaten moeten basisarts zijn en minimaal twee jaar klinische ervaring hebben. Verder geldt de voorwaarde dat ze minstens drie maanden in het buitenland hebben gewerkt of hebben gereisd. Ook moeten kandi-

daten de tropencursus hebben gevolgd of liever nog de gehele opleiding tropengeneeskunde hebben afgerond. 'Wij vinden het heel fijn als artsen hun coschappen in het buitenland hebben gelopen', zegt Stroink. 'Daarnaast moet artsen goed Engels spreken en verstaan. Frans spreken is een pre.'

Verder stelt de organisatie nog een aantal 'zachte' criteria. Zo moeten kandidaten teamplayers zijn en flexibel en stressbestendig. 'En ze moeten supervisie en/of training kunnen geven. Artsen komen namelijk in situaties terecht waarin zij andere artsen moeten aansturen. Daarom is die twee jaar werkervaring ook een belangrijke vereiste.'

Teamdynamiek

Voorafgaand aan de eerste missie is er een voorbereidings- ▶

'Nooit om werk verlegen'

Steven van de Vijver (29), sinds juli 2006 op missie in Baraka (Congo): 'Ik ben geneeskunde gaan studeren omdat ik in de tropen wilde werken. Na mijn bul ben ik meteen met de tropenopleiding begonnen. Ik heb er lang over nagedacht wat verstandiger was: eerst een vervolopleiding of eerst naar de tropen. Beide keuzen hebben voordelen, al denk ik dat de kans groot is dat je op latere leeftijd niet meer naar de tropen gaat. Een partner, kind, hypotheek, maatschap, dat laat je niet zomaar achter.'

Het werk is zeer divers en het is een uitdaging om op bijna alle vlakken van de geneeskunde actief te zijn. Met een

team van jonge mensen in een crisisgebied een ziekenhuis runnen, is niet te vergelijken met het werk van een specialist in een ziekenhuis. Een vacuümextractie en pleurapunctie worden afgewisseld met een complexe tbc-patiënt of appendicitis en vooral heel veel kindergeneeskunde. Met twee Congolese collega's verdeel ik de visite over de iets meer dan honderd bedden in het ziekenhuis. Als er spoedgevallen (keizersneden, beklemde liesbreuken of darmperforaties) zijn, plannen we de operaties in het dagprogramma. In de middag heb ik soms hiv-polikliniek die we onlangs hebben opgestart, of ik loop langs het cholera-behandelcentrum en de tbc-kliniek. Je zit nooit om werk verlegen. Tegen half zes hoop ik wel alles af te ronden, aangezien ik één op de drie nachten ook nog eens avond- en nachtdienst heb. Wel lekker om nog een aantal vrije uren te hebben en onder de Afrikaanse sterrenhemel een mooi boek te lezen.

In april kom ik terug. Mogelijk dat ik daarna nog één of twee missies doe en me dan ga specialiseren in de huisartsgeneeskunde of als spoedeisende-hulparts. Als ik maar een baan heb waarin ik flexibel genoeg ben om zo nu en dan in het buitenland te werken. Ik kan iedereen aanraden om een periode in de tropen te werken. Elke dag is zo intens en bijzonder. Het is zeer dankbaar en leerzaam werk; absoluut een unieke ervaring.'

beeld: steven van de vijver

'Nooit echt onveilig gevoeld'

Janine van den Brink (36) heeft er inmiddels twee missies op zitten: 'Ik wilde altijd al de tropenopleiding doen, maar mijn toenmalige partner wilde niet mee. Toen die relatie stukliep, begon het te kriebelen. Na de opleiding heb ik rondgekeken met welke organisatie ik naar het buitenland wilde. Ik koos voor Artsen zonder Grenzen vanwege hun goede medische programma's en hun logistieke ondersteuning.

In 2004 ging ik naar India. Daar heb ik uiteindelijk zestien maanden gezeten. We hebben een project opgezet in een nieuwe deelstaat van India. Alles moest worden opgebouwd. We moesten een huis zoeken, personeel zoeken en onderhandelen met de regering. We hebben ons gericht op de behandeling van aidspatiënten. Dit is typisch een project van Artsen zonder Grenzen: over de deelstaat was weinig meer bekend dan dat er dertig verschillende rebellengroepen huizen en dat er vrij veel geweld was. Het grootste risico was om ontvoerd te worden. We mochten daarom nooit alleen over straat, 's avonds niet weg en je moest altijd laten weten waar je was. Toch heb ik me nooit echt onveilig gevoeld, ik voelde me goed ondersteund door het hoofdkantoor.

Na India ben ik drie maanden in Nederland geweest en daarna heb ik negen maanden in Ivoorkust gezeten. Dit was een Franstalige missie en daarom heb ik eerst nog een spoedcursus Frans gevolgd. In Ivoorkust heerst een gigantisch malariaprobleem. Veel kinderen en volwassenen sterven aan de gevolgen hiervan. Dat is wel eens moeilijk. Eind vorig jaar ben ik teruggekomen en heb ik me voorgenomen om een paar maanden niet te werken. Ik heb nu tijd om mijn familie en vrienden te zien. Ik wil nog wel

beeld: De Beeldredactie, Marco Hofste

een missie doen, maar ik weet niet hoe mijn carrière er op de lange termijn uitziet. Ik vind dit werk te zwaar om mijn leven lang vol te houden. Ik mis familie en vrienden en bovendien word je bij een missie vaak beperkt in je vrijheid. Je kunt, vanwege de onveiligheid, niet even naar de markt of een wandeling in de natuur maken. Toch kan ik het iedere arts aanraden om een tijdje voor Artsen zonder Grenzen te werken.'

◀ cursus van een week. De eerste missie duurt negen maanden. Het duurt volgens Stroink een maand of drie voordat de artsen een beetje gewend zijn en na ongeveer een halfjaar kunnen ze ook echt iets toevoegen.

Diegenen die denken het avontuur met een partner of een goede vriendin te ondernemen, helpt Stroink meteen uit de droom. 'Bij een eerste missie moet je alleen op pad. Vrienden of stellen verstoren de teamdynamiek. Je woont met alle expats in een huis en er is weinig privacy. We streven ernaar iedereen een eigen kamer te geven, maar dat lukt niet altijd. In veel landen mag je 's avonds ook niet weg omdat het op straat niet veilig is. Er zijn zelfs landen waar je je om de twintig minuten per radio moet melden. Het is een beetje alsof je weer thuis woont; je wordt aan alle kanten gecontroleerd. Aan de andere kant geeft dit ook wel weer een veilig gevoel. Maar je moet wel van yachtzee houden.'

Na een eerste missie kan een arts cursussen volgen. Denk aan cursussen over hiv, aids en tuberculose, maar ook aan een managementcursus. Binnen de organisatie kunnen artsen promoveren tot projectcoördinator, medisch coördinator of landencoördinator. Deze laatste twee werken niet meer in het veld, maar vaak in de hoofdstad van het betreffende land. Voor bepaalde projecten is veel vraag naar medisch specialisten zoals chirurgen, gynaecologen of kinderartsen.

Artsen worden niet rijk bij Artsen zonder Grenzen. Het eerste jaar blijft het salaris steken op het minimumloon: 650 euro netto

per maand. Daarna gaat het maandloon omhoog. Artsen zonder Grenzen betaalt het ticket en en de kosten van levensonderhoud, inwoning, vaccinaties en een zeer uitgebreid verzekeringspakket. Artsen krijgen een contract voor de duur van de missie. ■

- ❶ Voor meer informatie over Artsen zonder Grenzen: www.artsenzondergrenzen.nl of bezoek een van de informatieavonden (eens per maand).
- ❷ Wil je meer lezen over de ervaringen van Steven in Baraka? Surf dan naar: www.artsenzondergrenzen.nl/weblog.
- ❸ Informatie over de opleiding tot tropenarts (duur: drie jaar) is te vinden op: www.artsen carrière.nl/tropengeneeskunde.
- ❹ Informatie over de tropencursus (duur: drie maanden) is te verkrijgen bij: Nederlandse Tropencursus aan het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) in Amsterdam, www.nvtg.org.

Nadenken over je carrière: stel haalbare doelen

Er zijn coassistenten die precies weten wat ze willen. Maar er zijn er ook genoeg die nog geen flauw benul hebben aan welke vervolgopleiding ze willen gaan beginnen. De workshop 'Coassistent en carrière' biedt uitkomst. **Majanka Keijer**

de KNMG heeft, samen met GlaxoSmithKline, de workshop 'Coassistent en carrière' ontwikkeld. In de loop der jaren is namelijk gebleken dat coassistenten wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken bij het maken van hun keuze. Lucie Douwes-Dekker (arts) is coach en geeft de workshops. 'De workshop is voor die coassistenten die gefundeerd een keuze willen maken voor hun vervolgopleiding. Op de workshops zie ik veel mensen die twijfelen, maar ook bijna afgestudeerde artsen die wel weten wat ze willen en een tweede keuze achter de hand willen hebben.'

Door de workshop zijn co's bewust bezig met hun toekomst. Als je het niet weet, dan schuif je het voor je uit, maar je zult toch eens een besluit moeten nemen. In de workshop ervaren coassistenten dat ze niet de enigen zijn die het niet weten. Het is fijn om die ervaring met elkaar te delen. En daarnaast is de workshop ook gewoon nuttig en leuk.'

schilt van het daadwerkelijke vak. In de workshop starten we met het maken van een startprofiel van jezelf. Wat vind je leuk? Waar ben je goed in? Wat zou je heel graag willen? Kun je tegen werkdruk? Ben je praktisch ingesteld of juist wetenschappelijk? Wil je iets technisch doen of iets medisch-inhoudelijks? Aan de hand van de antwoorden krijg je een beeld van welk vak bij je past.

Het is belangrijk goed na te denken of je iets op de lange termijn ook nog leuk vindt en wat je ervoor over hebt om je doel te bereiken. Dat zijn best lastige vraagstukken, waarbij het belangrijk is om eerlijk naar jezelf te kijken. Het is de kunst om haalbare doelen te stellen. Dan is de kans groot dat je gelukkig wordt. ●

Medisch Profielenboek

Leidraad bij de workshop is het *Medisch Profielenboek*. Douwes-Dekker: 'Dit boek is een goed naslagwerk. In de workshop leer je hoe hiermee om te gaan. Voor het boek zijn 3500 artsen geïnterviewd met 36 verschillende vervolgopleidingen. Zo krijg je een goed beeld van wat de verschillende vakgebieden inhouden. De meeste mensen hebben wel een beetje een beeld van een bepaald specialisme, maar in de praktijk blijkt dat de opleiding vaak nog wezenlijk ver-

- 1 De workshop 'Coassistent en carrière' wordt in 2007 gegeven bij de KNMG in Utrecht op: 5 juni en 8 november van 18.00 tot 22.00 uur. Kosten: gratis.
- 1 Ook op de verschillende faculteiten worden de workshops gegeven. Vraag ernaar bij de studieadviseurs of kijk op www.knmg.nl/loopbaanbureau.
- 1 Meer informatie over de workshops is te vinden op www.knmg.nl/loopbaanbureau.
- 1 Voor vragen over deze workshop, over andere workshops van de KNMG of individuele loopbaanbegeleiding kun je contact opnemen met de KNMG, tel. 030 282 3322, e-mail: loopbaanbureau@fed.knmg.nl.

i

De kwaliteit van het artsenvak en van de volksgezondheid! Daar maken wij ons als Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) sterk voor. De KNMG behartigt de belangen van artsen en studenten geneeskunde. Samen met het KNMG Studentenplatform zetten we ons in voor goede medische (vervolg)opleidingen en verbetering van de positie van studenten geneeskunde. Word nu gratis lid van de KNMG! Vul de antwoordkaart uit dit blad in of kijk op www.knmgstudent.nl.